

LA ESPERO

ORGAN FÖR ESPERANTO-
RÖRELSEN I SVERIGE

UTGIVEN AV GEFLE
ESPERANTOFÖRENING

Officiellt organ för Svenska Esperanto-Förbundet (S. E. F.) och Norvega Esperantista Ligo (N. E. L.)

Redaktör — redaktoro: **R. PEHRSSON**, 3—23,
Gävle, (Svedujo).

Ansvarig utgivare — responda eldonanto kaj
administranto: **W. WAHLUND**, Gävle, (Svedujo).

N:o 3.
Mars 1915.

Prenumerationspris — abonprezo: i Sverige
1: 20 kr., i Norge 1: 60 kr., eksterlande 1: — Sm.
(1: 82 kr.).
Lösnummer 10 öre.
Annonspris — anonprezo: 5 öre pr mm.

Esperanto under kriget.

Ur en artikel i »Das Polytechnikum, Cöthener Akademische Blätter» må följande utdrag få anföras:

»Den 10:de internationella Esperantokongressen skulle ha ägt rum i Paris de första dagarna av augusti 1914. Omkring 5,000 deltagare från alla världsdelar väntades dit. Redan stod det tyska extratåget för ett halvt tusental deltagare klart för avgång, då världskrigets utbrott lade hinder i vägen för alla fredliga strävanden för bättre samförstånd mellan nationerna.»

»Enligt mångas åsikt hade Esperantos berättigande upphört genom det stora kriget. Fredlig förbindelse mellan kulturnationerna var omöjliggjord; alltså skulle man ej heller behöva ett mellanfolkligt hjälpspråk. Men redan vid krigsutbrottet visade sig Esperantos nytta. Ja, ännu mer. Världskriget och dess följder ha direkt bestyrkt Esperantos värde, och till och med dess oundgänglighet. Bland de tyska esperantisterna funnos många, som ej avaktat extratåget till Paris, utan som redan förut begivit sig till Frankrike. Där befunno de sig i synnerlig fara, men Esperanto blev deras räddning. Överallt, där man såg deras igenkänningstecken, den gröna esperantostjärnan, blevo de, änskönt de ej gjorde hemlighet av sin tyska nationalitet, behandlade med förekommande hövlighet. Vid återresan genom det oroliga Belgien blev esperantostjärnan överallt en talisman. Järnvägspersonalens ovänliga, till och med fiendliga hållning förändrades ofta helt hastigt vid varseblivandet av att man hade

en esperantist inför sig, och frågor på Esperanto blevo, där man förstod dem, besvarade på ett hövligt och förbindligt sätt, under det att frågor på franska, då de framställdes, av tyskar, antingen blevo obesvarade eller framkallade endast okvädingsord.»

»Men även i själva kriget, och särskilt i Belgien och Frankrike, där kunskap i Esperanto redan nu är tämligen allmän, har nyttan av vårt mellanfolkliga hjälpspråk visat sig. I de franska fånglägren har mångfaldiga gånger varit tillfälle att använda Esperanto. Vid Röda Korset finner Esperanto hos alla nationer användning i de stora lasaretten. En esperantoparlör för Röda Korset har utkommit på de flesta världsspråk, och till och med en hel liten litteratur har avseende på Esperantos tjänst hos Röda Korset.»

»En annan viktig hjälp lämnas av Universala Esperanto-Asocios centralbyrå i Genève, som åtagit sig brevförmedling mellan de krigförande länderna. Över 100 brev om dagen bliva redan nu vidarebefordrade och, då så erfordras, över-satta.»

Artikeln senare del behandlar Esperantos betydelse efter fredsslutet. Författaren utgår från den förut-sättningen, att intressegemenskapen kommer att närmare sammanföra Tyskland och Österrike—Ungern med Turkiet, liksom även med Rumänien och Bulgarien. Därvid skulle bildas ett tullförbund, vartill Serbien och Belgien, om de då ännu finnas som självständiga stater, måste ansluta sig för bevarande av egna fördelar. Även Holland anta-

ges ansluta sig till detta förbund. En mäktig sammanslutning skulle således uppkomma, sträckande sitt område från Nordsjön till Persiska viken. Direkta järnvägsförbindelser skulle från Hamburg leda över Berlin—Wien—Rumänien—Bulgarien—Konstantinopel och vidare på Bagdadbanan. En knappast anad industriell och komersiell verksamhet skulle upplomstra. Därvid skulle emellertid Esperanto komma att vara oundgängligt.

Redan nu behöver Österrike—Ungern ett lättlärt och lättfattligt hjälpspråk, varigenom dess brokiga mångfald av nationer kunde lätt och tillfredsställande göra sig förstådda sinsemellan. Tyskan är allt för svår, för att man skulle kunna begära, att alla österrikisk-ungerska nationalisterna skulle kunna grundligt behärska den som gemensamt samfärdselspråk. Ännu mer skulle Esperantos betydelse komma att framträda, då allt livligare förbindelser utveckla sig mellan Tyskland, Österrike—Ungern och dess nya tillförselländer.

Ett fullständigt återgivande av artikeln i dessa delar kan här vara onödigt, eftersom det rör sig om saker som ännu ej hunnit sitt förverkligande. Författaren söker emellertid framhålla, att franskans roll såsom handelsspråk måste upphöra i Turkiet, Balkanländerna och Kaukasus, och att Esperanto i stället kommer till användning. De tilltänkta förbundsstaternas ekonomiska samverkan skulle väsentligen underlättas, om deras folk genom Esperantos införande i skolorna göras förtrogna med detsamma. För dem alla är Esperanto högeligen lättlärt.

Rigardanto.

Du —

hvad gjør *du* for at møte den bølge som vil skylle hen over landene naar slaktingen nede i Mellem-europa engang tar slut?

Bølge —? Hvilken bølge —?! — Selvfølgelig det krav paa et internationalt neutralt hjælpesprog som vil rejse sig som en brusende flom og rive alt med sig. — Man driver værre end værst i de krigførende lande — deler ut flyveblade, aviser og bøker, og underviser i fangelejrene i alle lande; ja selv i lopeggravene overraskes man pludselig ved at høre Esperanto snakket, og nye vennsbaand knyttes. Tyskeren forsømmer ikke en eneste uke at spre verden over Esperantorapporter med alle officielle tyske kommunikeer. Der utgis en krigsavis paa Esperanto, hvor man i tekst og billeder faar greje paa hvad tyskeren gjør dag for dag — (og kanskje vel saa det).

Det kan vel ingen tvil være om at et internationalt, neutralt sprog som Esperanto efter krigen vil bli foretrukket for internationale korrespondenser o. l. fremfor noget nationalt. Eller tror du kanskje tyskeren vil bruke engelsk eller fransk eller englanderens tysk? — Ikke det —, det er endda godt.

Men *du*, du behøver ikke noget hjælpesprog —!? Jasaa naa, *det* var da underlig! — Du kan baade tysk, engelsk og fransk, sier du, og bruker vedkommende lands eget sprog —; javisst ja — svinagtig letvindt det du — bare en 4 til 7 lange skoleaar for at lære dem — og saa behændig, da, som du kan tumle med disse sprogene, naar du endelig utgaar av skolen. — Og kjære dig — har *vi* kunnet ofre 7 aar og vel saa det paa at lære sprog, hvorfor kan ikke vore barn og barnebarn dure ivej paa samme vis — heh! — skulde bare mangle ogsaa —, hvad —, h-v-a-d — —?

Nej, far, du skjønner da vel at det der er en dundrende falliterklæring — en *dundrende* en ja — aldenstand man kan lære Esperanto i en brøkdel av samme tid — og lære det altsaa — lære d. v. s. at kunne anvende det — ikke bare »ha tæften av» det, og saa besorge resten av det ved et leksikons hjelp »by and by» som englanderens sier eller »smaat om senn» som det heter paa godt norsk.

Du skriver tysk til tyskeren, sa du; men om nu tyskeren først skriver til dig paa Esperanto — —?

Ja-a-ah, ja; du har ikke tænkt paa det, nej — kan tænke det — tankekredsen rækker ikke saa langt, hvad? Om dine franske forretningsforbindelser sender dig sine varekataloger og cirkulerer paa Esperanto, hvad da? — Du maa da vel endelig engang kunne indse nu, at den tid snart kommer da ingen forretningsmand og ingen, hvis interesser naar utenfor stuedøren, vil kunne gaa utenom Esperanto.

Nej, kom bare ikke og si at *du* behøver det ikke. *Alle* behøver det; der findes literatur og fagtidsskrifter som behandler alle mulige temaer, og er du mere end dilettant i dit fag, bør du gjøre ogsaa *denne* literatur tilgjengelig for dig ved at lære Esperanto. — Og hvem støtter ikke en eller flere internationale bevegelser — hvad vilde være av større betydning for disse end et internationalt hjælpesprog? Ute i Europa har man ogsaa forlængst faat forstaaelsen av dette, og der findes internationale Esperantooroganisationer av alle slags.

Nej, far, der gaar ingen vej utenom for dig, hvad du saa end er eller vil. Kan du ikke Esperanto, saa gaa igang med at lære det, jo for des bedre.

For gammel —? sa du for *gammel* — —? Du vil klare dig i din tid med dine brokker fra to eller tre nationalsprog, sier du —. Ret saa ja — gammel du stakkar — end saa skrøpelig og avfældig da, du — hele 35 aar kanskje — 10 aar mere end en lbsensk *evighet* —. Kom, la mig hviske noget til — jovist vil jeg hviske, *saa* taktløs er jeg da ikke at jeg vil latterliggjøre dig ved at si det højt —; du, i Lagny, nær Paris, er der en fyr som er 108 — et hundrede og otte — aar, far, og nu lærer han Esperanto, og tilmed sier han at Esperanto er noget av det vakreste han har lært at kjende i sit lange liv. Stakkar, han maa være gærn han — rent spika gærn; han maa ha vandret i ring og er begyndt i barndommen igjen — eller ogsaa er han blit saa gammel at han allerede er naadd ind i fremtiden.

Ja-ja, hvad vil *du* saa gjøre —? Kan du ikke Esperanto, saa lær det — og kan du det allerede, saa gjør *noget* for det!!

S. E. Ch.

Bär Esperantostjärnan!

Vad nytta kan man ha av att kunna esperanto?

Esperantos egentliga oppgift att vara ett andra språk vid sidan av modersmålet, använt i snart sagt alla internationella förbindelser, är en framtidsuppgift. Vi ha ännu långt till den dag, då det målet är nått. Men redan på det tidiga stadium, vi nu befinna oss, kunna vi utlova åtskilliga fördelar åt dem, som offra någon tid för att komma med i rörelsen och lära sig språket.

För att få en uppfattning av esperantorörelsens utbredning och nuvarande betydelse behöver man endast kasta en blick i den officiella statistiken. Tyvärr föreligger ingen för mig tillgänglig statistik av senare år än 1912.

Några siffror ur denna kunna emellertid vara upplysande.

1902 funnos 42 föreningar

1912 funnos 1,575 föreningar

Först i ordningen ifråga om antalet föreningar komma Tyskland med 273, Förenta staterna med 170, Frankrike med 225 och England med 152. Esperantoföreningar till större eller mindre antal finnas i Belgien, Bulgarien, Böhmen, Danmark, Tyskland, Österrike, Frankrike, Storbritanien, Hollan, Italien, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Ryssland, Sverige, Schweiz, Turkiet, Australien, Egypten, Brasilien, Chile, China, Indien, Japan, Kuba, Mexiko, Nya Zeeland, Persien, Förenta staterna, Kanada.

Utom lokalföreningar finnas en mängd fackliga organisationer. Här är ej platsen att nämna dem alla, blott några ur hopen: för arbetare, läkare, apotekare, banktjänstemän, boktryckare, järnvägstjänstemän, författare, lärare, frimurare, vetenskapsmän, katoliker, protestanter, teosofier o. s. v., många med särskilda specialorgan.

Tidningar finnas såväl facktidningar som andra i ganska stort antal:

A) dels på nationellt språk dels på Esperanto.

B) endast på Esperanto.

	A	B
Frankrike	17	8
Tyskland	15	5
Österrike	3	1
England	4	1
Amerika	5	
Ryssland	2	
Polen	1	2
Holland	4	1
Böhmen	2	2 o.s.v.

Utom tidningar och tidskrifter finnes en litteratur som nu torde gå upp till ett par tusen band, däribland en mängd av världslitteraturens mästerverk i översättning och en stor mängd originalarbeten, såväl skönlitterära som vetenskapliga.

En organisation, som förtjänar sitt eget kapitel, är U. E. A. — Universala Esperanta Asocio. Den är en vida förgrenad organisation med representanter världen runt, en sorts internationell platsbyrå, resebyrå etc. Jag hoppas att någon expert på området vid tillfälle ger oss en mer ingående skildring av denna.

För frimärks-, vykort-, fotografi-, tidningssamlare o. s. v. finns nog ingen organisation som erbjuder ett så gott utbyte som esperanto genom den stora lättheten att få korrespondens med personer världen runt.

Av utrymmes- och tidsskäl måste jag avstå från en ingående redogörelse och nöja mig med dessa små antydningar.

E. B.

Esperantos uppkomst.

Möjligheten av införandet av ett internationellt hjälpspråk har dryftats av åtskilliga författare under de tre eller fyra sista århundradena och många äro de förslag till ett sådant som framkommit. Det enda av dessa esperantos föregångare som ännu icke råkat i fullkomlig glömska är Volapük, som för en kort tid riktade hela världens ögon på världsspråksfrågan, innan det, på grund av sina brister, försvann lika fort som det kommit. Såsom varande av lokalt intresse kunna också nämnas ett par svenska bidrag, dock av senare datum än esperanto, till dessa försök att lösa frågan, nämligen de av en lingvist Nilsson i Gävle framlagda projekten »La vest-europish central-dialekt» (år 1890); »Lasonobr, un transitional lingvo» (1897) och det år 1899 framlagda »Il dialekt Centralia», »un compromiss entr il lingu universal de Akademi international e la vest-europish central-dialekt». Gävle har således gamla anor i fråga om världsspråksrörelsen!

Esperanto framlades för världen år 1887. Volapük dog icke långt efter och naturligtvis användes detta som ett bevis på att alla dylika planer voro dömda att misslyckas; det intresse som Volapük väckt, hade emellertid visat, att det förefanns ett behov av ett hjälpspråk, det var nu i första rummet möjligheten av ett sådant man betvivlade. Esperanto har nu under de år det existerat undergått en långt mera omfattande, ihållande och strängare prövning och det har icke blott teoretiskt utan även praktiskt visat sig äga just de egenskaper, som äro av-

görande för ett internationellt språks framgång.

Esperanto är ett verk av doktor Ludvig Zamenhof i Warschau, där han ännu lever och i dessa dagar på nära håll fått bevittna krigets fasor. Dr: Zamenhof är ingen språkman till yrket, utan ögonläkare, men en ingående kunskap i åtskilliga språk möjliggjorde utarbetandet av esperanto och härigenom lösningen av världsspråksfrågan, det mål han alltifrån barndomen ägnat hela sitt liv. Spåkets uppkomst framgår bäst av följande utdrag ur ett brev, vari dr: Zamenhof med egna ord berättar härom: —

»Jag är född i Bjelostok, i guvernementet Grodno i ryska Polen. Platsen för min födelse och barn-dom bestämdo alla mina framtida strävanden. I Bjelostok bestod befolkningen av fyra skilda element: ryssar, polacker, tyskar och judar. Vart och ett av dessa element talar sitt särskilda språk och mellan dem råder alltid fiendtligheter... Man uppfostrade mig till idealist; man lärde mig, att alla människor äro bröder och samtidigt kom mig allt, på gatan och hemma, vid varje steg, att känna, att människor var något, som icke existerade; det fanns endast ryssar, polacker, tyskar, judar o. s. v. Allt detta pinade ständigt mitt barnhjärta... Som jag då tyckte, att de äldre hade makt att göra allt, sade jag ständigt till mig själv, att när jag bleve stor, skulle jag avskaffa detta onda.

Så småningom övertygades jag naturligtvis om, att allt icke är så lätt som det kan synas för ett barn; en efter annan förkastade jag åtskilliga barnsliga drömmar, endast drömmen om ett språk för hela mänskligheten kunde jag icke kasta åsido... Jag minns icke när, men i alla händelser var det ganska tidigt, som jag kom till insikt om att detta enda språk kunde endast vara ett neutralt sådant, ej tillhörande någon av de nu levande folken. När jag från realskolan i Bjelostok flyttade över till Warschaus klassiska gymnasium, drogs jag för någon tid till de antika språken och drömde om att en gång resa runt hela världen och med flammande tal påverka människorna att återuppväcka ett av dessa språk för gemensamt bruk. Senare, jag minns icke längre på vilket sätt, kom jag till den fasta övertygelsen, att detta var omöjligt och jag började dunkelt drömma om ett nytt, konstgjort språk.

Jag började då göra åtskilliga försök, uttänkte rika konstlade deklinationer och konjugationer o. s. v. Men ett mänskligt språk, med sin som det syntes mig, ändlösa mängd av grammatikaliska former, med sina hundratusenden av ord, som gjorde de tjocka ordböckerna så avskräckande för mig; syntes mig vara en så komplicerad och kolossal maskin, att jag mer än en gång sade mig själv: »Bort med drömmarna! Detta arbete överstiger mänskliga krafter.» — och dock kom jag ständigt tillbaka till min dröm.

Tyska och franska språken fick

jag lära mig redan som barn, när jag ännu icke kunde göra jämförelser och draga slutsatser, men när jag i gymnasiet femte klass började studera engelska, så föll mig den engelska språklärens enkelhet, förnämligast tack vare den plötsliga övergången från de latinska och grekiska grammatikorna, genast i ögonen.

Jag märkte då, att rikedomerna på grammatikaliska former är blott en blind historisk slump och icke nödvändig för språket. Under detta inflytande började jag gå igenom mitt språk och avlägsna de onödiga formerna och jag märkte, hur grammatiken smälte ihop allt mer och mer under mina händer och snart kom jag till en grammatik, som utan olägenhet för språket ej upptog mer än några få sidor. Då började jag mera allvarligt ägna mig åt min dröm. Men de jättestora ordböckerna lämnade mig ingen ro.

En gång lade jag händelsevis märke till skylten »Schvejtsar-skaja» (krog) och sedan till en dylik med inskriften »Konditor-skaja» (konditori)*). Detta »-skaja» intresserade mig och visade mig, att efterstavelser gävo möjligheten att av ett ord bilda andra, som man icke behöfde särskilt inlära. Denna tanke behärskade mig helt och hållet och jag kände plötsligt fast mark under fötterna. En stråle av ljus föll över de avskräckande ordboksluntorna och de började hastigt minska inför mina ögon.

År 1878 lyckades Zamenhof, då 19-årig, att intressera några av sina kamrater för det nya språket och en sammankomst hölls för att fira dess födelse och pröva det i tal och sång. Men Zamenhof kände, att han ännu var för ung att bringa sitt verk inför offentligheten, och beslöt att vänta några år, tills han hade ytterligare prövat och fullkomnat sitt språk. Vad vännerna beträffar, så berättar han, att »de försökte tala för det nya språket, men då de möttes med löje från äldre personers sida, skyndade de att avsvärja sig det, och jag lämnades ensam.» Och Zamenhof själv, som förutsåg att hans förslag endast skulle möta hän och oförståelse, fortsatte sitt arbete i hemlighet;

»Under min 5 1/2 år långa vistelse vid universitetet, talade jag aldrig med någon om min sak. Denna tid var mycket prövande för mig. Hemligheten plågade mig; tvingad att omsorgsfullt dölja mina tankar och planer, var jag nästan aldrig ute, deltog icke i något, och livets vackraste tid — studentens — var för mig den mest glädjelösa. Jag sökte någon gång förströ mig i sällskapslivet, men kände mig som en främling och drog mig undan och lättade då och då mitt hjärta med att skriva någon dikt på mitt språk.»

I sex år arbetade Zamenhof på sin skapelse, prövade och förbättrade det.

*) Ändelsen »-skaja» skulle kunna jämföras med ändelsen »-eri» i en del svenska ord, t. ex. bag-eri, brygg-eri, tryck-eri o. s. v.

När han lämnat universitetet och började sin praktik såsom läkare, ansåg han tiden vara inne att offentliggöra sitt språk för världen. Han hade emellertid ej själv medel att låta trycka den lärobok han utarbetat och i två år sökte han förgäves efter en förläggare. Och när han äntligen funnit en, lät denne honom vänta ett halvt år för att sedan vägra fortsätta.

Först år 1887 såg sig slutligen den unge läkaren i stånd att själv bekosta tryckningen och i juli detta år utkom hans första bok: »D-ro Esperanto. Lingvo internacia. Antaŭparolo kaj plena lernolibro». »D-ro Esperanto» — »doktor Förhoppningsfull» skulle man fritt kunna översätta det — var den pseudonym han dolde sig under. Han skildrar på följande sätt denna tilldragelse: — »Jag kände, att jag stod vid Rubicon och att från den dag min bok utkom, skulle jag ej längre ha någon möjlighet att gå tillbaka; jag visste vilket öde väntade en läkare, som är beroende av allmänheten, om denna allmänhet i honom ser en fantast, en människa som sysselsätter sig med saker som ej röra yrket; jag kände, att jag satt hela min och min familjs hela framtid på ett kort; men jag kunde icke lämna den idé, som ingått i min kropp och mitt blod och ... jag passerade Rubicon.»

En garantifond för "La Espero".

Med detta nummer av *La Espero* följer ett upprop om tecknande av andelar i den garantifond som Gävle Esperantoförening såsom utgivare av tidningen beslutat bilda.

La Espero har i år påbörjat sin tredje årgång. Härmed kan den väl sägas hava övervunnit begynnelsestadiet och den har t. o. m. skaffat sig en viss ställning inom den svenska esperantovärlden. Gävle Esperantoförening kan känna sig nöjd över den insats den genom utgivande av *La Espero* gjort vår rörelse. Det är ett betydande kapital av tid, arbete och pengar som nedlagts på detta företag. Och icke minst det senare; startandet av en tidning kräver alltid pengar. Gävle Esperantoförening har, då det visat sig nödvändigt, utan tvekan offrat hela sin kassa till att föra sitt företag till framgång. Och resultatet, så vitt man nu kan överblicka det, synes ej avskräckande. Redan det första året kunde »La Espero» glädja sig åt en ganska jämn spridning bland Sveriges esperantister, andra

Natanael Beskow 50-jara.

Pastoro Natanael Beskow.

La rektoro pastoro Natanael Beskow festis sian 50-an naskiĝotagon la 9-an de marto kaj estis pro tio honorata de multaj personoj. Malfacile estas en artikoleto doni priskribon de lia diversspeca agado kaj laboro. Por multaj li eble estas plej konata pro sia religia predikado kaj verkado. Certe estas malmultaj religiaj parolantoj kaj verkintoj, kiuj sciis kiel li doni al la nuntempaj homoj precize tion, kion ili bezonas kaj al kio ili sopiras: atestajojn pri Jesuo mem kaj lia signifo por la individuo kaj la socio. Lasantante la dogmojn al ilia dubinda valoro, pastoro Beskow serĉis la internan veron kaj penis trovi la orajn trezorojn de la religio, de la vivo. La libroj de pastoro Beskow: »Por la ĉiutaga vivo», »La kristana vivo», »Io estas necesa» k. a. estas

ankaŭ legataj kaj ŝatataj en vastaj rondoĵ kaj multaj sentas sin tre dankaj por ĉio, kion li donis de vera religiemo. Eminentata pedagogo kaj lerneja estro, kia li estas, lia signifo kaj valora helpo por la kreskanta generacio ne povas esti tro taksataj. Varme sociale interesata pastoro Beskow ankaŭ estas! Li interalie estas fondinto de la grava kultura asocio »Birkagården» en Stockholm, asocio, kiu ankaŭ instruas *esperanton*. Okaze de la solena tago de la prezidanto de »Birkagården» la esperantistoj en la asocio transdonis al pastoro Beskow La Novan Testamenton en esperanto kun bele tekstita adreso. — Niajn plej sincerajn salutojn al rektoro Natanael Beskow!

T. R.-n.

året ökade den ytterligare, och det finns ingen orsak betvivla, att det tredje, 1915, skall visa sig sämre, tvärtom. Men som sagt saknas tillräckligt »rörelsekapital» för att taga steget fullt ut och med säkerhet få tidningen att »bära sig». För att åstadkomma detta och trygga tidningens tillvaro för några år framåt, har Gävle Esperantoförening beslutat grunda »La Esperos» *garantifond* efter de grunder som angivas i medföljande cirkulär. Vi tro att detta medel är det enklaste och mest

praktiska sättet att ordna frågan, och vi hoppas, att det skall få den anslutning det förtjänar. Som andelar utom till 50 kronor även finnas till så lågt belopp som 5 kronor kan var och en giva sitt stöd. Vi vilja härmed även uppmana de föreningar, som så kunna, att som sådana teckna andelar.

Det är en hela landet omfattande sak det gäller; måtte var och en i handling visa sitt intresse för vår sak, *esperantos framgång!*

Red.

Från »Birkagården»: Stadiecirkel.

»Birkagården.»

I samband med pastor Natanael Beskows 50-årsdag kanske också något borde ordas om den verksamhet, vars skapare han är. Detta så mycket mer, som denna rörelse i mångt och mycket sammanfaller med de idéer, som bära upp Esperantorörelsen.

Birkagården är en kulturrörelse, en kristligt-social institution, en engelsk »settlement»-rörelse, omplanterad i svensk jord och anpassad efter svenska förhållanden. Den har, under den jämförelsevis korta tid—cirka 2 och ett halvt år—den utövat sin verksamhet, utträttat en hel del bland de arbetare, som bo i det yttersta hörn av Stockholm, där densamma verkar. Birkagårdens uppgift är att utöva praktisk kristendom och för detta ändamål söker den att inom sig samla sådana, som bekänna sig till en frisinnad kristlig livsåskådning och de arbetare, vilka sträva efter att höja sig i moraliskt såväl som intellektuellt och socialt hänseende. Detta uttryckes också i programmet: »Birkagården vill till gemensamt arbete och till ömsesidigt stöd sammansluta män och kvinnor, vilka vilja i sitt enskilda liv och i det nutida samhället arbeta för förverkligandet av Jesu förkunnelse om rättfärdighet och broderskap.»

Birkagårdens verksamhet är fördelad på ett femtontal olika grenar. Läsrummet med biblioteket, som mycket flitigt anlitas, är hållet i

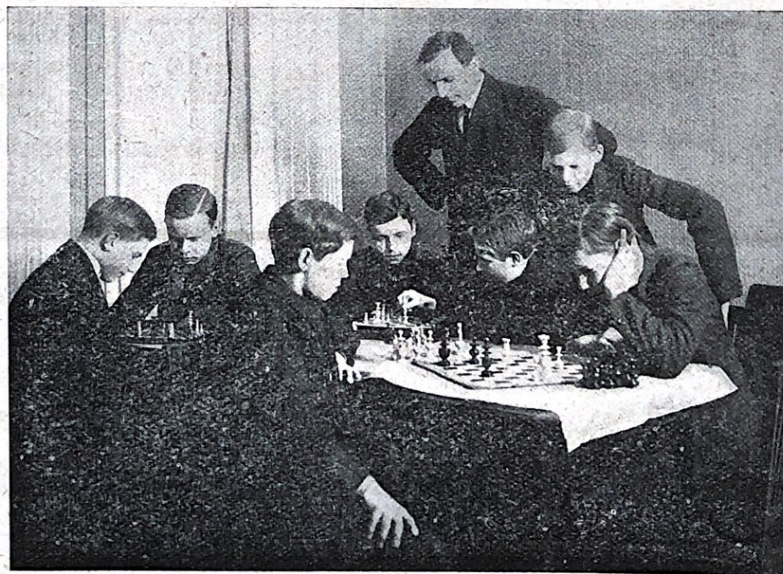
ljusa och glada färger. Innanför detsamma finnes en annan lokal, där föredrag, till vilka tillträdet är fritt, brukas hållas; den tjänar också till lokal för den kindergården, som där finnes. Under lördagsaftnarna avhållas familjesamkväm med föredrag i allmänna ämnen och musikunderhållning. Ett 20-tal studiecirkel i litteraturhistoria, språk, o. s. v., finnas; av språken saknas naturligtvis ej heller Esperanto, vilket är representerat med en cirkel, ledd av John Johansson. Ungdomarna ha sammanslutit sig i klubbar, gossarna ha två och flickorna en, alla tre äro självstyrda, men ha dock en av Birkagården utsedd ledare för varje. I klubben få de lära sig slöjd men ha också rätt att gra-

tis deltaga i vilken som helst av cirkelarna. Klubbarna ha sina egna lokaler, vilka också delvis begagnas för de olika cirkelarna. Nykterhetsgruppen utövar praktiskt nykterhetsarbete. De olika medarbetarna gå omkring på kaféerna och inbjuda dem, som besöka dessa, till s. k. trevliga aftnar för män. Syftet med dessa »trevliga aftnar» är att genom roande, men samtidigt fostrande program söka få ungdomen att överge det fördärliga kafélivet för att i stället ägna sig åt kunskap. Som sådant har detta arbete säkert sin stora mission att fylla och det har redan visat sig resultatgivande.

Birkagården vill ej undertrycka andras åsikter; ungsocialisten såväl som den mest extrema högerman mötas här, och denna respekt för varandras åsikter skapar en hemkänsla som man knappast förnimmer på något annat ställe — om inte på de ställen där många esperantister mötas.

Under den senaste tiden ha samlingslokalerna visat sig vara för små och för få, varför planer varit å bane att anskaffa andra och större. Dessa planer ha ej förut kunnat realiserats, på grund av ekonomiska skäl, men på pastor Beskows 50-årsdag överlämnades till honom en fond på något över 10,000 kronor, vilka säkerställt verksamheten för en tid framåt och vilken också gjort, att dessa planer såväl som andra önskemål nu kunna bli verklighet, och Birkagården därför bli till nytta och glädje för många flera.

John Johansson.

Från »Birkagården»: Schackparti i pojklklubben.

N. E. L.

Kristiania. — Klubo Esperantista rekomencinte siajn kunvenojn la 20-an de januaro daŭrigas ilin ĉiunmerkredon je la 8-a en »Urd», escepte ke la 3-an de februaro la kapitano (t. e. s-ro Klíngenberg, delegito de U. E. A.) aranĝis festkunvenon ĉe si, parte por U. E. A., parte je honoro de finna samideano s-ro magistro Monsen kiu pasigas kelkajn monatojn ĉe nia Universitato por studado. F-ino M. Jansen fotografis prospere la ĉeestantaron. Plie daŭrigas siajn kursojn en »Urd» f-ino Bye por komencantoj kaj f-ino Finholt por progresintoj.

H. B.

N'a libraro. Post plenumita bindado, solide kaj malmultekoste prizorgita de nia estimata samideano s-ino Anna Lindahl, 23 libroj nun estas pretigitaj por pruntedonado al Nelanoj. Sed rememorigante ke la prunteprenontoj devos repagi al ni la sendkostojn, ni sincere aldonas ke la bindo plipezigos la libron kaj sekve plialtigos la sendkoston tre senteble.

Nomaro de la libroj sekvos en venonta no.

H. B.

Walter Crane †.

Enligt meddelande i de dagliga tidningarna har vår berömde »samideano», den engelske konstnären och skriftställaren Walter Crane nyligen avlidit i en ålder av 70 år.

Walter Cranes produktion har varit ytterst rik och omfattande. Han har målat i olja och akvarell, utfört illustrationer till egna och andras poesier, tecknat glasmålningar, bokband och tapeter, icke blott för de rika, utan även för sådana som kunnat förvärfvas för en ringa penning. Synerligen populära ha hans barnkammartapeter blivit. Ett av hans verk, som för oss esperantister är av särskilt intresse, är titehvignetten till »The British Esperantist».

Al samideanoj en militantaj landoj.

Jam de longe ni ricevas el Germanujo diversajn publikajojn pri la granda milito, kaj nun ankaŭ niaj karaj francaj samideanoj projektas dissendadon de Esperantopresajoj pri sama plendinda temo. Certe ja mi scias, ke protestoj okazis ĉar la germanoj uzas Esperanton por diskonigi siaflankajn faktojn kaj opiniojn. Sed ŝajnas al mi, ke oni tamen agas prave, kiam oni uzas Esperanton, ĉar Esperanton oni devas uzi kiom eble plej. Nur ni, kiel esperantistoj, devas peti, ke oni en internaciaj diskutoj ne enmiksi niajn supernaciajn komunajn instituciojn. Kaj plue, se ni do aprobas uzadon de Esperanto por raportoj pri faktoj, ni tamen ne ŝatas legi en Esperanto artifice kombinitajn advokataĵojn. Argumentoj devas esti kiel martelbatoj, sed ili ne estu raspado. Kaj ankoraŭ io: ni esperantistoj amas la veron, kaj ni ŝatus, ke niaj samideanoj en la militantaj landoj ne uzu *nian* lingvon sammaniere kiel granda telegramoficejo uzis nacian lingvon en la plifrua milittempo.

Sed vi efektive eraras, karaj samideanoj, se vi supozas ke ni en la neŭtralaj landoj juĝdecidu morale pri la antaŭhistorio de la milito aŭ pri kelkaj dummilitaj cirkonstancoj. Tiam juĝon faru la estonta generacio — se ĝi povos. En niaj naciaj gazetoj ni legas tro multe da akuzoj pri kruelaĵoj kaj hontindaĵoj — verŝajne kaj dezirinde la plejmulto estas malvero. Ni havas tiaspecan abomenan legajon pli ol vi — ĉar ni ricevas sciigojn el ambaŭ partioj. Sed ni konas francojn, germanojn kaj rusojn kiel bonkorajn kaj noblajn homojn, kaj ni ne volas kredi, ke iliaj nacioj aprobus malbonajn agojn, eĉ faritajn de samlandanoj. Se vi volos fari al ni plezuron, estimataj samideanoj, prezentu — se eble — al ni rakontojn pri kavaliro kaj homindeco. Estu justaj eĉ rilate al la hodiaŭaj kontraŭbatalantoj. Generaligado ofte povas esti malgusta.

Jln.

»Jag är fullt och fast av den åsikten, att om esperanto vore antaget, hade det nuvarande kriget varit en omöjlighet.

Colonel Pollen.

Kaj nun?

dediĉita al ĉiuj reformemaj Esperantistoj.

»En aŭgusto 1914, kiam bombsmile eksplodis la nuna militego, oni povis konstati ĉie tiun strangan fenomenon: en ĉiuj Eŭropaj landoj subite ĉesas la bataloj inter la diversaj politikaj partioj; la samlandanoj forgesas siajn interdisputojn kaj alkuras sub la nacian standardon por defendi la patrujojn. Rezulto: kie antaŭe regis malordo, malpaco, malforto, tie nun regas disciplino, unueco kaj sekve forto nerekenbla.

Nu, tiun instruon ĉu scios profiti la Esperantistaro? Ankaŭ nian popolon la militego surprizis en plena anarĥio: de preskaŭ sep jaroj regis inter niaj vicoj severa krizo, kaŭzita de la demando pri reformo de nia lingvo. Certe tre grava estas tiu demando, kaj oni ne devas suspekti la sinceron de la samideanoj, kiuj batalis por reformoj. La demando estas tre malsimpla; la aplikoj de la lingvo internacia estas tiel multaj kaj tiel diversaj, ke oni devas ne miri pri la diverso de opinioj.

Sed nun la demando fariĝis tute alia. Ĝi ne plu estas: ĉu ni devas reformi aŭ ne? Ĝi estas: ĉu ni volas vivi aŭ morti?

Konsciante la gravecon de la krizego tutmonda kaj la danĝeron por nia movado, ĉiuj samideanoj forgesu siajn interdisputojn kaj alkuru sub la verdan standardon por konservi la vivon de nia lingvo.

* * *

Eble oni demandos: kial vi ne parolis tiel pli frue? Mi ripetas, ke en tempo de paco la disciplino estas pli malfacile atingebla ol en tempo de milito aŭ danĝero. Dum la lastaj jaroj estis tute neeble ĉesigi la disputojn inter reformistoj kaj konservemuloj. La origina kaŭzo de la malpaco estis en la procedoj de la titel nomita »Delegacio», kiu pretendis reformi mem la lingvon anstataŭ nur proponi reformojn al la Lingva Komitato, kiu sola estis kompetenta por esplori la demandon pri reformoj.

¹ Tiu aserto ŝajnas al ni tre dubinda. Ni opinias, ke antaŭ la milito la stato de nia movado estis pli prospera ol iam; la demando pri reformo de nia lingvo priokupis vere malmultajn Esperantistojn. (Rimarko de la red. de »Esperanto» el kiu ni represas la artikolon.)

En tiu epoko S-ro Moch kaj mi, ambaŭ reformemaj akademianoj, tamen protestis publike kontraŭ la pretendoj de la Delegacio. Sed pli poste S-ro Moch forlasis la Akademion kaj fariĝis Idisto, tiamaniere ke mi restis en la Akademio kvazaŭ la sola reprezentanto de reformemo. Tamen, oni bonvolu atenti, ke mia reformemo celis ne *teorian* plibonigon de la lingvo (kiel proponis la Idistoj); kontraŭe mi sukcesis montri, ke la Esperanta metodo de vortformado estas la sole ĝusta teorie kaj praktike,¹ kaj mi proponis nur reformojn *praktikajn*, kiel ekzemple la forigon de literoj supersignitaj, la konformigon de la scienca vortaro kun la jam ekzistanta teknika vortaro internacia, ktp.

Mi bone konsciis, ke post la fiasko de la Delegacio la interkonsento pri iu ajn reformo fariĝis preskaŭ nebla; tamen mi daŭrigis esplori la lingvon, ekzameni ĝiajn mankojn kaj diversajn reformproponojn. Kaj tiun longan laboron mi ne bedaŭras, ĉar mi povas diri, ke nun mi konas la Esperantan lingvon pli funde kaj havas pli klaran ideon de la principoj sur kiuj ĝi estas bazita. La samideanoj, kiuj ne aprobis mian sintenadon, devas almenaŭ konfesi, ke mia esploro de la lingvo alportis novajn ideojn kaj principojn en la teorion de Esperanta vortfarado.

Sed nun, ĉar la demando pri reformo de la lingvo estas tute traesplorita, kaj ĉar neniu ĝenerala interkonsento estis atingebla, mi petas ĉiujn reformemajn Esperantistojn deturni ilian atenton de la reforma demando kaj denove labori vigle por la propagando Esperanta. Se ni ĉiuj faras tion kaj ofertas niajn personajn preferojn al la komuna celo, mi estas certa, ke post la nuna militigo Esperanto faros denove grandan paŝon antaŭen; per nia ofero ni alportos en ĝin novan sangon, novan spiriton, la disputoj ĉesos, kaj la veraj venkantoj de la milito estos la Esperantaj soldatoj, ĉar nur ili alportos la veran pacon, al kiu la tuta mondo baldaŭ alŝos piro.

* * *

Nur unu vorton mi deziras aldoni: kiel logikisto mi estis speciale interesita pri la diversaj reformprojektoj de Esperanto. Sed kiel aka-

demiano mi bone ankaŭ konscias, ke vivantan lingvon oni ne povas submeti al nura logiko. Kaj, se ni reformemuloj ofertas nian reformemon por la bono de nia komuna entrepreno, tio signifas, ke de nun ni konsideros Esperanton kiel vivantan lingvon, simile al la aliaj lingvoj gentaj, ĉar nur tiamaniere ni regajnos unuflanke profitojn, kiujn ni perdis aliflanke. Efektive granda profito estas la certa, ke de nun oni laboros sur neŝanĝota fundamento, ke oni povas presigi aŭ eldoni librojn en definitiva lingvo.

Kompare al tio malgravaĵoj kiel »mensio» anstataŭ »mento», ktp., estas tute neatentindaj. Eĉ la grava malhelpo de la supersignoj aperos kiel ne pli grava ol tiu de la supersignoj en la naciaj lingvoj, des pli ke per la Esp. supersignoj la ortografio estas pli fonetika, ktp.

Do, se mi nun akceptas, ke Esperanto Zamenhofs estas la definitiva formo de la lingvo internacia, tio signifas, ke de nun mi konsideros ĝin kiel *vivantan* lingvon, kaj tio signifas, ne ke mi estos iom malpli reformema ol antaŭe, sed ke mi fariĝos tute konservema kaj sidos en la Akademio flanke de P-ro Cart.

Oni diras: »Ekstremoj sin tuŝas». koncerne la lingvon internacian tio ne estas mirinda, ĉar oni povas ĝin konsideri dumaniere: aŭ kiel artefaritajn submetitan al la arbitraj decidoj de iu Akademio, aŭ kiel vivantajn, kiun la Akademio nur kontrolas kaj konstatas.

Januaron 1915.

René de Saussure,

(Antido),

27 Lombachweg, Bern.

P. S. — La ĉi supra letero estas alvoko al ĉiuj reformemaj Esperantistoj kaj eĉ al Idistoj, ke ili forlasu siajn preferojn kaj vanajn klopodojn, por denove propagandi por la sola vivanta lingvo internacia: Esperanto Zamenhofs. Bone estus, se la aprobantoj sendus al mi siajn nomojn kaj adresojn, ĉar la publikigo de tiuj nomoj estos bona instigilo kaj ekzemplo por aliaj, kiuj ankoraŭ hezitas.

(Ĉiuj gazetoj Esperantistaj bonvolu represi la ĉi supran alvokon.)

»Esperanto.»

Gävle Esperantoförening

Ordinarie månadmöte avhålls tisdagen den 6 april kl. 8 e. m. å kafé D' Angleterre.

Konversationskurs äger rum varje söndag kl. 1/2 11 f. m. å kafé Esperanto, Drottninggat. 29. Öppen för alla medlemmar. Alla intresserade välkomna!

Föreningens **bibliotek** är flyttat till kafé Esperanto. Böcker utlånas genom kaféinnehavaren, herr Holmstedt.

Kom ihåg den pågående lärokursen! Lektioner måndagar och torsdagar kl. 8—10 e. m. i högre allm. läroverket. Ledare läroverksadj. Beckman. Obs! Även deltagare i föregående kurser äga rätt att delta.

"La Espero"

kostas por unu jaro:
en *Svedujo* 1: 20 kr.
en *Norvegujo* 1: 60 kr.
en aliaj landoj 1: 00 Sm. (1: 82 kr.).

Abonoj en Norvegujo estu farataj ĉe s-ro redaktoro *H. Bonnevie*, Bergsliens gate 11, Kristiania; por aliaj landoj ĉe

La ekspedicio de La Espero, GÄVLE, SVEDUJO.

Prenumerera på NORRKÖPINGS UNGDOMS-REPUBLICS tidning

ÖRNEN!

Kr. 1: 50 pr år. Minst 12 nummer årligen. Begär provnummer, som sändes mot 10 öre.

LEANDER TELL, Norrköping.

Korespondado.

Ruslando. — Moskvo, Pjatickaja str. 28, s-ro V. A. Suĥobokov, deziras koresp. per ilustr. poŝtkartoj kaj leteroj.

Svedujo. — S-ro H. Elldin, popolinstruisto, *Fensbol*, (Värmlands län) dez. korespondi kun norvega esperantisto, prefere instruisto aŭ -ino.

Anonceto pri korespondado kostas 40 oeroj (2 respondekuponoj).

¹ Vidu »La Vort-teorio en Esperanto», aĉetebla ĉe la »Esperantia Librejo», 10, rue de la Bourse, Genève (Svisujo). Prezo Sm. 0. 80.

HERRAR
EKIPERA SIG BÄST OCH
FULLSTÄNDIGAST HOS
Axel Lidholm
Drottninggatan 30 -- GEFLE

Kiam vi bezonas
viandon, mendu
ĉe
FRANS A. OLSON
Telef. 34 □ GEFLE □ Telef. 34

Presenter inköpta hos
Juvelerarefirman
A. U. Wahlberg, Gefle
äro alltid välkomna.
Filial i Bollnäs.

Josef Wikströms
Tobakshandel
GEVALIAPALATSET - GEFLE

Central- och Jernvägshotellen
GEFLE
REKOMMENDERAS!

GESAMIDEANOJ!
Faru viziton en la nova kafejo
"ESPERANTO"
DROTTNINGGAT. 29, GEFLE.
Tie estas servata ĉiujn tagojn
kafo, teo, ĉokolado, lakto kaj
trinkaĵoj, ĉio kun aŭ sen pano.
Bonaj buterpanoj!
Krom tio estas vendata bona pano
de la hejmbakejo de Holmgren.
Altestime
C. G. Holmstedt.

SKODON
Största sortiment hos
A. M. Zimmerman & Co

C. J. LINDH
BOK- & DISTRIBUTIONSAFFÄR
S. FÄLTSKÄRSGATAN 19, GEFLE
Rekommenderar sig vid behov av
Böcker, Tidskrifter och Häftesarbeten.
RIKSTELEFON 16 97.

Carl Larssons
FOTOGRAFIATELIER
NYGATAN 34
Rekommenderas!
TELEFON 3 57

La Espero

utgives av Gefle Esperanto-
förening och utkommer
omkr. den 15 i varje månad.
Lösnummerpris 10 öre.
Prenumerationspris Kr.
1: 20.

Prenumeration kan ske
dels direkt hos tidningens
expedition, Gefle, dels ge-
nom återförsäljare eller på
posten.

Återförsäljare önskas på
varje plats! Provision om
flere exemplar tagas!

Prenumerantsamlare er-
hålla 20 öre för varje anskaf-
fad prenumerant, om minst 5
prenumerationsavgifter in-
sändas samtidigt.

"LA ESPERO"
Gamla årgångar av La Espero (år 1913
och 1914) finnas i ett begränsat antal och säl-
jas till ett pris av 1 kr. pr st. Varje esperan-
toförening ävensom varje intresserad espe-
rantist bör äga dessa.
Lösnummer av tidningen kunna för
spridning i propagandasyfte erhållas gratis
av intresserade.
Tillskriv *La Esperos expedition, Gävle.*

Wickmans Kappaffär
NORRA KUNGSGATAN 7 - GEFLE
Vid Rådhusplanaden.
Kappor o. Promenaddräkter i stort urval.
Beställningar emottagas o. utföras förstklassigt.
RIKSTELEFON 1391.

Gust. Holms Förstoringsanstalt
Brunnsgatan 78, Gefle. •• Rikstel. 16 28.
Utför förstoringar efter fotografi.
Förstklassigt arbete. Begär priskurant.

N. Lundgren
GEFLE - Interurba tel. 151
Kamentuboj por fabrikoj.
Pli ol 800 konstruitaj.
Riparoj dum uzado.
Fulmkonduktiloj estas muntataj.
Propra brikejo en Upsala.
Plej granda firmo por konstruo de
fabrikaj kamentuboj en Skandinavio.
Argenta medalo en Stockholm 1897
, , , Gefle 1901
, , , Norrköping 1906

Esperantopapeterkartong, 25 ark brevpapper +
25 kuvert, damf. 1: 50
" d:o, d:o, herrformat 1: 65
Esperantocopiepenno, 30 öre st., 3: — kr. dussin
(hårda eller lösa).
Esperantoblyertspenner, 10 öre st., 1: — kr. duss.
(hårda eller lösa).
Allt franco.
Beställes hos **W. Wahlund, Gefle.**

Prenumerera på »La Espero»!

Från **"La Esperos" Expedition, Gefle,**
kan rekvireras:
Läroböcker:

Lärobok i Esperanto av
G. H. Backman 1: — + porto 0: 10
Lärobok i Esperanto av
P. Nylén..... 1: — + » 0: 12
Lärobok i Esperanto av
Carl Ohlsson 0: 50 + » 0: 08
(Alla med Esp.svensk ordlista)
Esperantospråklära av
O. W. Hjærtstätt ... 0: 40 + porto 0: 08
Esp.svensk o. Svensk-
esp. ordbok av Hjært-
stätt 0: 60 + » 0: 08
Svensk-esp. ordbok av
E. L-son Finn 1: 50 + » 0: 12
Unua Legolibro av Dr.
Kabe 1: 60 + » 0: 12
Nova Testamento(mjukt
band 2: 50 + » 0: 30
Sveda Kantaro, kun me-
lodioj 0: 35 + » 0: 08
Esperantista Kantaro... 0: 75 + » 0: 04
Esperantostjärnor 0: 75 + » 0: 10
Esperantobordsflaggor 2: 40 + » 0: 30
D:o (något enklare) 1: 75 + » 0: 30
D:o (mindre)..... 0: 85 + » 0: 30
Esperantoflagga 0: 50 + » 0: 08
D:o (miniatur) 0: 15 + » 0: 04

GUMMIVAROR
i parti och minut billigast hos
HYGIENISKA VARULAGRET
Brynäsgatan 21, GEFLE
Rikstelefon 1803

Meningsfränder!

Gefle Esperantoförening startade för två år sedan tidningen "La Espero" och har därefter, väl inseende det verkliga behovet av ett tidningsorgan för vår svenska esperantorörelse, och på grund av det synbarliga intresse och den stora uppmuntran tidningen under utgivningen rönt, på denna sak offrat hela sin kassa. Och ej nog med detta. Endast tack vare personlig mellankomst av särskilt intresserade, har det lyckats att även i år fortsätta utgivandet. Men, rimligtvis böra ej några få personer helt belastas med såväl det direkta arbetet för tidningens redigering och expediering som den ekonomiska bördan, då väl får anses att tidningen är en gemensam sak för oss alla svenska esperantister i första rummet (inom parantes kan nämnas att våra meningsfränder i Norge f. o. m. i år ävenledes antagit "La Espero" som sitt officiella organ), och att vi följaktligen litet var borde på bästa sätt befrämja tidningens bästa.

Gefle Esperantoförening har därför beslutat att, för att råda bot på åtminstone det ekonomiska betrycket, bilda en garantifond för tidningen, med andelar på fem och femtio kronor, och inbjuda härmed våra meningsfränder att efter råd och lägenhet teckna sig för den större eller mindre summan. Givetvis kan flera än en andel få tecknas av en och samma person eller förening. Vilken summa som helst står att teckna och vädja vi till vars och ens intresserade offervillighet för saken.

De tecknade andelarna löpa med sex procents årlig ränta, såvida garantifondens tillgångar detta medgiva, och återbetalas de tecknade bidragen så snart tidningens ekonomi anses tryggad, dem förutan. Fonden står under förvaltning av utgivarne av "La Espero", Gefle Esperantoförening.

Meningsfränder! Om ni verkligen inse behovet av ett samlande tidningsorgan för vår rörelse, om Ni förstå att under nuvarande förhållanden någonting för vår sak verkligen kan och bör göras, visa då denna förståelse genom en rask och kraftig uppslutning kring vårt företag. Efter tidningsfrågans klarerande finnas flera beaktansvärda och för esperantosaken nödvändiga förslag att realisera. Ett tidningsorgan är dock det första livsvillkoret för en rörelse som vår.

Å Gefle Esperantoförenings vägnar:

STYRELSEN.

50

ANDELSBEVIS

N:o

50

för

å Kronor Femtio (50) Kronor

Tidningen "La Esperos" Garantifond

u. p. a.

DETTA ANDELSBEVIS LÖPER MED 6 % ÅRLIG RÄNTA, SÅVIDA GARANTIFONDENS TILLGÅNGAR DETTA MEDGIVA, OCH UTDELAS RÄNTAN ÅRLIGEN DEN 1 APRIL, EFTER ANFORDRAN. FÖR ATT VARA GÄLLANDE SKALL DETTA ANDELSBEVIS VARA UNDERTECKNAT AV ORDFÖRANDEN OCH KASSAMANNEN I GEFLE ESPERANTOFÖRENING.

För La Esperos Garantifond

50

50

Beställningsedel.

(AVRIVES OCH INSÄNDES).

Från Herr W. Wahlund, Gefle (kassör i Gefle Esperantoförening) beställes:
st. Andelsbevis å kronor i tidningen "La Esperos" garantifond.

den 1915.

Namn:

Titel:

Adress: